

BIULETYN KOWIEŃSKI**W I L B I**

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10-7.

Nr. Wilno, dnia 10 maja 1935 r.- 1282.-

T r e ś ć n u m e r u:**I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.**

K r o n i k a .

Dział. Str.

1. Nowy poseł szwedzki w Litwie.-	I.	1.
2. Sprawa Ententy Prasowej.-	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

3. Projekt rozszerzenia uprawnień inspektora cen.-	III.	"
4. Działalność Sądu Wojennego.-	"	"

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

5. Ponowny areszt nauczyciela polskiego.-	IV.	"
6. Doroczne zebranie T-wa "Oświata" w Poniewieżu.-	"	"

V. LITWINI PRUSCY.

K r o n i k a .

7. Usuwanie nabożeń tw litewskich w Prusach Wschodnich.	V.	2.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

8. Sprawa wyborów do Sejmiku kłajpedzkiego.-	VII.	"
9. Nominacja drugiego radcy Gubernatury.-	"	"

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

10. "Vil.Rytojus" o sprawach sądowych Litwinów w I-szym kwartale 1935 r.-	VIII.	"

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika.

Nowy poseł szwedzki w Litwie. Prasa kowieńska /z 6.V.1935/: Jak podają, dyrektor Departamentu administracyjnego szwedzkiego urzędu spraw zagr. P.Johanson zostanie mianowany nowym szwedzkim posłem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym w Litwie.-

Sprawa Ententy Prasowej. Prasa kowieńska /z 6.V.1935/: Organ łotewski "Brihva Zeme" donosi, że w jesieni odbędzie się w Rydze posiedzenie plenum bałtyckiej Ententy Prasowej.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Projekt rozszerzenia uprawnień inspektora cen. Prasa kowieńska /z 6.V.1935/: Główne Przedstawicielstwo Robotników występuje z projektem rozszerzenia uprawnień inspektora cen.

Według projektu inspektorowi cen ma być przyznane prawo ustalania wysokości zysku przedsiębiorców dla różnych fabrykantów. Wysokość zysku nie powinna przekraczać 12%. Przedstawicielstwo Robotników utrzymuje, że urzeczywistnienie tego projektu przyczyni się do naprawy sytuacji robotników.-

Działalność Sądu Wojennego. Prasa kowieńska /z 6.V.1935/: Dnia 10 maja wyjeżdża do Szawel na sesję Sąd Wojenny celem rozpatrzenia szeregu spraw politycznych i kryminalnych.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

Kronika.

Ponowny areszt nauczyciela polskiego. "Dzień Polski" Nr.55 /V.1935/: Jak już podawano, 8 kwietnia r.b. został aresztowany w Wisztyńcu prywatny nauczyciel Stefan Jagiełłowicz, którego następnie wydano do Łukasz pow.szakiowskiego.

W dn.26 kwietnia został on ponownie osadzony na tydzień w areszcie za nieopłacenie grzywny w wys.100 litów. Grzywna została nań nałożona za nielegalne nauczanie wyrokiem wilkomierskiego Sądu Rejonowego z dnia 22 grudnia 1934 r.-

Doroczne zebranie T-wa "Oświata" w Poniewieżu. "Dzień Polski" Nr.57 /V.1935/: 5 maja r.b. w lokalu gimnazjum polskiego w Poniewieżu odbyło się doroczne walne zgromadzenie członków T-wa "Oświata".

Praca T-wa "Oświata" skupiała się w pięciu sekcjach: gimnazjalnej, dramatycznej, szkolnej, świetlicowej i bibliotecznej.

Sekcja gimnazjalna utrzymuje w Poniewieżu 8-klasowe koedukacyjne typu humanistycznego gimnazjum. Sekcja dramatyczna w okresie sprawozdawczym urządziła trzy przedstawienia w Poniewieżu i jedno w Kownie. Sekcja biblioteczna posiadała 3.982 dzieła, przeszło 5.000 tomów, 472 czytelników. W okresie sprawozdawczym przeczytano 11.595 tomów. Oprócz biblioteki w Poniewieżu sekcja posiada bibliotekę w Wodoktach Leśnych i Skowrodach.

Sekcja szkolna utrzymuje szkołkę początkową w Poniewieżu, która w 1934 r. liczyła 54 uczniów. W ciągu sezonu letniego był czynny plac gier dziecińczych pod kierownictwem kwalifikowanej freblanki.

Sprawozdania zarządu i kasowe z 1934 r. zostały jednogłośnie przyjęte i zatwierdzone.

Preliminarz na 1935 r. po wniesieniu pewnych uzupełnień i poprawek został jednogłośnie przyjęty.

W następnym punkcie porządku dziennego odbyły się wybory do Rady i Komisji Rewizyjnej. Na miejsce trzech statutowo ustępujących członków z Rady T-wa w wyniku tajnego głosowania wybrani zostali pp.M.Lausówna, B.Kosarski i S.Domaszewicz. Do Komisji Rewizyjnej zostali obrani pp.dr.A.Babiański, S.Salmonowicz i W.Wojtkiewicz.-

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

V. LITWINI PRUSCY.

K r o n i k a .

U s u w a n i e n a b o ż e ń s t w l i t e w s k i c h w P r u s a c h W s c h o d n i c h .Prasa kowieńska /z 8.V.1935/: "Naujas Tilžes Keleivis" podaje, że w tych dniach został usunięty ze stanowiska pastor parafji ewangelickiej w Pakrokach, który odprawiał nabożeństwa dla miejscowych parafjan Litwinów w jęz.litewskim. Zamiast niego wyznaczono na pastora w Pakrokach kapłana zupełnie nieznanego języka litewskiego.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

S p r a w a w y b o r ó w d o S e j m i k u k ł a j p e d z k i e g o . /V.1935/: Jak donosi Elta, gubernator Kłajpedy ogłosił dwa zarządzenia. W pierwszym z nich stwierdza, że kadencja obecnego Sejmiku kłajpedzkiego jest zakończona. W drugim zarządzeniu wyznacza nowe wybory na dzień 29 września.

W uzasadnieniu gubernator wskazuje, że termin wyborów wyznaczono, uwzględniając interesy rolników.-
N o m i n a c j a d r u g i e g o r a d c y G u b e r n a t u r y .Prasa kowieńska /z 3.V.1935/: Od dnia 1 maja został mianowany drugi radca urzędu Gubernatora Kraju Kłajpedzkiego. Na stanowisko to mianowano p.Morkusa.

1 maja p.Morkus udał się do Kłajpedy.-

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

"V i l . R y t o j u s" o s p r a w a c h s ą d o w y c h L i t w i n ó w w I - s z y m k w a r t a l e 1 9 3 5 r . "Vil. Rytojus" Nr.30 i 31 /V.1935/. /c.d. patrz "Biul.Kow." 1277/:

16/ 16 lutego Wil.Sąd Okręgowy rozważał sprawę M.Varny mieszkańca wsi Dudy, który złożył apelację od wyroku święciańskiego Sądu Grodzkiego, skazującego na 150 zł.grzywny za kolportowanie zakazanych pism litewskich. Sąd Okręgowy odroczył sprawę, pragnąc się zapoznać z pismami kolportowanymi przez oskarżonego: "Pavasaris", "Jaunoji Kerta", "Jaunoji Lietuva", "Lietuvos Žemelapis".-

17/ 18 lutego W.S.O.rozważał apelację studenta Litwina J.Mocki, oskarżonego o podburzanie ludności w Gierwiatach przeciwko Polakom. Sąd Grodzki w Wornianach skazał Mockę na 4 mies.więzienia. Sąd Okręgowy zatwierdził wyrok pierwszej instancji. Wtedy oskarżony apelował do Sądu Najwyższego w Warszawie, który anulował wyrok Sądu Okręgowego. 18 lutego Sąd Okręgowy znowu rozpatrywał tę sprawę, jednak wyrok nie zapadł ze względu na potrzebę przesłuchania świadków.

18/ 20 lutego Sąd Grodzki w Lyntupach rozpatrywał sprawę Litwina P.Vaiciakenasa ze wsi Linkonie gm.hoduciskiej, oskarżonego o to, że, będąc prezesem miejscowego oddziału T-wa św.Kazimierza, nie usunął z czytelni oddziału mapy Litwy wydanej jeszcze przez okupacyjne władze niemieckie. Wyrok opiewał na 100 zł. grzywny. Skazany apelował.

19/ 20 lutego Wil.Sąd Okr. rozpatrywał sprawę M.Kildiszówny ze wsi Szarkiszki gm.olkienickiej, oskarżonej o nauczanie dzieci po litewsku. Wyrok opiewał na 100 zł. grzywny z zamianą na 10 dni aresztu.

20/ 22 lutego Sąd Okręg.w Lidzie rozpatrywał sprawę J. Żukauskasa ze wsi Tusamońce gm.Woronowo, oskarżonego o młócenie zboża z lampą w stodole. W akcie oskarżenia figuruje też dopisek, że w mieszkaniu Żukauskasa jest czytelnia, zaś on sam jest członkiem T-wa św.Kazimierza. Skazano go na 5 zł. grzywny.

21/ 22 lutego tenże Sąd rozpatrywał sprawę M.Smały ze wsi Tusamońce gm.Woronowo, oskarżonego o nienebycie narzędzi przeciwpożarniczych. W akcie oskarżenia dopisano: prezes T-wa św.Kazimierza. Starosta skazał go na 100 zł. grzywny. Sąd Smałę uniewinnił.-

22/ Tegoż dnia tenże Sąd rozpatrywał sprawę K.Maselisa ze wsi Ramucie gm.Woronowo, oskarżonego o to samo, co Smała. Starosta skazał go na 100 zł. grzywny, a Sąd uniewinnił.

22/ Tegoż dnia tenże Sąd rozpatrywał sprawę W.Maselisa ze wsi Ramucie gm.Woronowo, oskarżonego o to samo, co Smała. Starosta skazał go na 100 zł. grzywny, zaś Sąd uniewinnił.-

